

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Om god ekonomisk hushållning

Alla kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Det är kommunfullmäktige som ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Om kommun har en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna även ange hanteringen av denna reserv (Kommunallagen 2017:725 11 kap. 1 §).

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att skulden skjuts över på kommande generationer. Regler för det så kallade balanskravet (Kommunallagen 2017:725 11 kap. 12 §) anger hur ekonomiska underskott ska beräknas och regleras. Normalt sett ska kommunen uppvisa ett positivt resultat på en nivå som gör att dess ekonomi inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Målsättningen för nivåerna på exempelvis ekonomiskt resultat, skuldsättning och förmögenhet ska beslutas lokalt av varje kommun och landsting.

Principer för god ekonomisk hushållning i Gnosjö kommun

Principer för god ekonomisk hushållning i Gnosjö kommun innebär att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

God ekonomisk hushållning i verksamheten innebär inte enbart en ekonomi i balans utan innefattar även ett krav på att resurserna används för rätt ändamål och på ett effektivt sätt. Därför ska även målen för verksamheten följas upp och utvärderas.

Styrning och ledning för god ekonomisk hushållning

För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål.

Resultatanalyser och kontroller visar sedan hur verksamhetens prestationer och kvalitet motsvarar uppställda mål. För att kunna styra verksamheterna måste kommunen säkerställa processer för att bedriva dessa kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Målen skall för varje budgetår anges i budgetdokumentet.

Styrmodellens olika delar fungerar som verktyg för ovanstående principer.

Roll- och ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer kommunens mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Alla ändringar från målen eller eventuella avvikelser från riktlinjerna för god ekonomisk hushållning skall godkännas i förväg av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det löpande ansvaret för uppsikten över kommunkoncernens samlade verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelsen övervakar att kommunfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer efterlevs. Vidare samordnar och leder kommunstyrelsen arbetet med budget, uppföljning och årsredovisning samt fastställer, inom ramarna för dessa riktlinjer, hur arbetet skall bedrivas.

Nämnder

Nämnderna ansvarar för att fullmäktiges beslut om mål och ekonomi för den egna verksamheten följs. Nämnderna skall kontinuerligt följa anslagsförbrukning samt utvecklingen av kvalitet och kvantitet i sin verksamhet. Befaras större avvikelser skall detta rapporteras till kommunstyrelsen. Nämnderna skall vidta de åtgärder som krävs för att hålla sig inom beviljade anslag.

Kommunrevisionen

Revisorerna är fullmäktiges instrument för den demokratiska kontrollen med uppdrag att granska och ytterst ge fullmäktige underlag till prövning och beslut om ansvarsfrihet och måluppfyllelse.

Mål för god ekonomisk hushållning för Gnosjö kommun

Gnosjö kommuns mål för ekonomisk hushållning återfinns under det ekonomiska inriktningsmålet i målstyrningen. Under detta perspektiv ska finnas både mål av finansiell art och mål som handlar om en effektiv verksamhet till låg eller rimlig kostnad, dvs. en sammanvägning av kvalitet och ekonomi.

Mål där sammanvägning ska ske mellan kvalitet och ekonomi bör innehålla mål och indikatorer som utgår från verksamheter som har stor påverkan på invånares liv, hälsa och väl i kombination med stor resursåtgång i kommunens budget.

Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning skall ske minst två gånger om året både i delårsrapport och i årsredovisning. Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen utvärderar uppfyllelsen av de inriktningsmål som kommunfullmäktige fastställt. Kommunstyrelsen skall även göra en samlad bedömning huruvida god ekonomisk hushållning har uppnåtts. För att kommunstyrelsen skall kunna göra denna bedömning är det viktigt att kommunfullmäktige anger en lägsta nivå av måluppfyllelse för att god ekonomisk hushållning skall ha uppnåtts. Lägsta nivån anges, i 2018-2020 års målstyrning, i indikatorernas målnivåer.

Målen och indikatorerna viktas utifrån en angiven viktningsmodell.

För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs att:

Samtliga verksamhetsmål under inriktningsmålet ekonomi har uppfyllts under räkenskapsåret.

Mål för god ekonomisk hushållning i Gnosjö kommun 2018-2020

Alla indikatorer återfinns i KOLADA (kommun- och landstingsdatabasen) vilket medger jämförbarhet med andra kommuner. Jämförbarhet stödjer kommunen att bl.a. hitta kommuner att inspireras av i utvecklingsarbete. Målnivåerna för alla indikatorer återfinns i kommunplanen med budget.

Inriktningsmål ekonomi

Våra gemensamma resurser hanteras på ett ansvarsfullt sätt

Verksamhetsmål

Gnosjö kommuns tjänster utförs, senast 2020, på ett effektivt sätt, med en hög nöjdhet till en rimlig kostnad

Syftet med god ekonomisk hushållning är att skapa så stor nytta som möjligt för kommuninvånarna med de resurser som står till förfogande. Målet är avsett för att säkerställa hög kostnadseffektivitet inom kommunens största kärnverksamheter. Kostnadseffektiva verksamheter bidrar till bättre ekonomiskt resultat och har stor betydelse i den finansiella måluppfyllelsen.

Verksamhetsmål

Gnosjö kommuns ekonomiska resultat uppgår genomsnittligt till minst 2,0 % av skatteintäkterna och generella statsbidrag år 2017-2020.

Verksamhetsmål

Alla investeringar, exklusive nybyggnation, finansieras med egna medel

Resultatutjämningsreserv

Enligt *kommunallagen 11kap 1* § ska kommunfullmäktige besluta om god ekonomisk hushållning. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv (RUR) ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. Enligt lagstiftningen får medel från en resultatutjämningsreserv användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Följande gäller som Gnosjö kommuns riktlinjer för hantering av resultatutjämningsreserven.

Reservering till RUR

Reservering får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent (vid positivt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser annars 2 procent) av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomiskutjämnning.

Disponering av RUR

Syftet är att RUR ska vara en reserv för att utjämna konjunkturcykler. Det är balanskravsresultatet som ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till ett 0-resultat. Något av följande kriterier skall vara uppfyllt för att reserven ska få nyttjas.

Förändringen av årets underliggande skatteunderlag ska understiga den genomsnittliga.

Om antal invånare 1/11 året före redovisningsåret har minskat med mer än 50 invånare jämfört med ett år tidigare får RUR användas detta år för att ge tidsutrymme till anpassningar.

Reserven får även användas för att täcka oförutsedda underskott. Underskottet får dock ej ha samma karaktär under 2 på varandra följande år.

Antagen av kommunfullmäktige 2018-11-29, § 132